

فهرستهای مشترک و نظام بین‌المللی اطلاعات پیاوندها

نوشته سوزانه سانتیاگو^۱

ترجمه علی مزینانی^۲

چکیده: نظام بین‌المللی اطلاعات پیاوندها^۳ با ISDS یک پایگاه اطلاعاتی بین‌المللی است که وظیفه ثبت، شناسایی یکسان و شماره‌گذاری استاندارد پیاوندها را برعهده دارد. بخش مهمی از وظایف مدیریت فهرستهای مشترک نیز شامل موارد فوق می‌گردد.

این مقاله پس از معرفی ساختارهای سازمانی و نحوه عملکرد نظام بین‌المللی اطلاعات پیاوندها که در واقع بیانگر عملکرد پایگاه اطلاعاتی آن نظام است، سعی دارد تا بهره‌گیری مناسب فهرستهای مشترک را از آن نظام مشخص نماید.

با اجتناب از مواردی که می‌تواند موضوعهای جدیدی همچون نقش در حال تغییر نظام بین‌المللی اطلاعات پیاوندها در ارتباط با فهرستهای مشترک، را مطرح می‌کند، باید اذعان کرد که قابل مستند و ذخیره کتابشناختی نظام بین‌المللی اطلاعات پیاوندها دارای خصوصیتی است که فهرست مشترک نمی‌تواند آن را به عنوان مبانی اصولی برای مدیریتهایش در نظر گیرد.

هدف این مقاله نه معرفی فهرستهای مشترک است و نه قصد توصیف ISDS را دارد، بلکه سعی دارد روشن نماید چگونه و اغلب درجه مواقعی فهرستهای مشترک می‌توانند بهره‌مناسبی از نظام بین‌المللی اطلاعات پیاوندها ببرند. درعین حال با روشن شدن اهداف و ساختار عملیاتی شبکه نظام بین‌المللی

1. Suzanne Santiago, "ISDS and Union Catalogues", *Journal of Library and Information Science*. Vol. 16, No.2. (December 1991). PP. 160-168.

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد دانشکده مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی ایران

3. International Serial Data System (ISDS)

اطلاعات پیاپی‌ها می‌توان به دقت دریافت که چگونه این نظام برای فهرستهای مشترک مفید است. برای دستیابی به این امر لازم است که مختصراً با نظام بین‌المللی اطلاعات پیاپی‌ها آشنا شویم. بدین طریق مزایای نظام بین‌المللی اطلاعات پیاپی‌ها روشن می‌گردد و می‌توان موارد عملی را تفسیر و توجیه کرد.

۱- زمینه: مقدمه‌ای کوتاه بر نظام بین‌المللی اطلاعات پیاپی‌ها

۱-۱- هدف

در پی این توصیه که «مرکزی بین‌المللی برای ثبت ادواریهای علمی به عنوان مبنایی برای سیستم یکسان سازی اسنادهای ادبیات مجله‌های علمی و تکنولوژی ضروری است» نظام بین‌المللی اطلاعات پیاپی‌ها در سازمان یونی‌سیست^۴ به‌وجود آمد. بزودی حوزه عملکرد نظام بین‌المللی اطلاعات پیاپی‌ها از مجلات علمی و تکنولوژیک فراتر رفت و به عنوان سازمانی بین‌المللی برای ثبت اطلاعات موظف گردید تا برای شناسایی و تشخیص عناوین پیاپی‌ها کد شناسایی یا شماره بین‌المللی (ISSN) را تخصیص دهد به گونه‌ای که این کد برای یک عنوان از هر پیاپی‌ها و اطلاعات کتابشناختی مربوط به آنها ثابت و همیشگی باشد. بدین طریق می‌توان بدون ابهام یک پیاپی‌ها و دیگر موارد مرتبط با آن (مثل عناوین قبلی، بعدی، ادغام، مجزاسازی و دیگر موارد) را تشخیص داد.

۱-۲- نظام بین‌المللی... چگونه عمل می‌کند؟

نظام بین‌المللی اطلاعات پیاپی‌ها سازمانی بین‌الدولی^۶ است و به صورت

4. Unisist (United Nations World Science Information System)

۵. به منظور رعایت صرفه‌جویی، بجای «نظام بین‌المللی اطلاعات پیاپی‌ها» از عبارت «نظام بین‌المللی...» استفاده می‌شود - م.

6. Intergovernmental

شبکه‌ای از مراکز عملیاتی انجام وظیفه می‌کند، بدین معنا که مرکز اصلی آن در پاریس و مراکز ملی آن در کشورهای مختلف قرار دارند. مرکز پاریس، نهادی مستقل است که در پی امضا موافقت‌نامه‌ای بین یونسکو و دولت فرانسه ایجاد گردید. با تصویب قوانین نظام بین‌المللی اطلاعات پاینده‌ها در سال ۱۹۷۶ ساختار رسمی این سیستم طرح ریزی گردید. مسئولیت ایجاد و استقرار مراکز ملی به دولت‌های ذیربط واگذار گردید. هرگاه دولتی قصد پیوستن به نظام بین‌المللی... را داشته باشد باید طی یادداشتی رسمی الحاق خود را به این سیستم اعلام نماید.

مراکز ملی جهت هماهنگی فعالیت‌هایشان دو مرکز منطقه‌ای به وجود آوردند. در حال حاضر بالغ بر ۵۰ مرکز ملی در تمامی قاره‌ها وجود دارد که کلیه پاینده‌ها به زبانها و الفباهای مختلف را تحت پوشش قرار دادند. مراکز ملی تنها مسئولیت تخصیص شماره استاندارد بین‌المللی پاینده‌ها و نگهداری پیشینه‌های مربوط به پاینده‌های منتشره در کشور خود را به عهده دارند.

مرکز بین‌المللی دارای دو مسئولیت است: الف. پردازش پاینده‌هایی که به وسیله سازمان‌های بین‌المللی یا در کشورهایی که مرکز ملی ندارند، منتشر می‌شوند. ب. سازماندهی عملکردهای مشترک، بررسی و اشاعه اطلاعات تولید شده در شبکه.

تمامی کدهای تخصیصی شماره استاندارد بین‌المللی پاینده‌ها و پیشینه‌های مربوطه که توسط مراکز بین‌المللی بررسی، کنترل و نگهداری می‌شوند، وارد پایگاه داده‌های بین‌المللی می‌شوند. این ساختار دوگانه، پردازش مستقیم داده‌ها در سطح ملی و کنترل انتشارات پایندی را در سطح بین‌المللی تضمین نموده و بدین طریق یکپارچگی سیستم را به عنوان یک کل باعث می‌گردد.

۳-۱- پایگاه اطلاعاتی نظام بین‌المللی...

- وظیفه نظام بین‌المللی... شناسایی، ثبت و شماره‌گذاری انتشارات پایبندی است، نظام بین‌المللی... بدون توجه به کشور منتشر کننده، زبان، مندرجات و یا وضعیت نشریه، عمل شماره‌گذاری را انجام می‌دهد. شماره استاندارد بین‌المللی پایبندها یک کد هشت رقمی است (با احتساب رقم کنترل کننده) که بر طبق استاندارد بین‌المللی ISO 3297^۷ به هر نشریه تخصیص داده می‌شود. با توجه به اینکه ادبیات پایبندی بسیاری متنوع است هدف نظام بین‌المللی... برای هر عنوان پایبند خاص، تشخیص صریح و منحصر بفرد کردن آن است.

هنگامی که برای یک عنوان، شماره استاندارد بین‌المللی پایبندها تخصیص داده می‌شود، پیشینه‌های کتابشناختی مرتبط با آن نیز همزمان تهیه می‌گردد. چارچوب پیشینه‌های نظام بین‌المللی... شامل سی عنصر داده‌ای است که بعضی اجباری، بعضی هنگامی که قابل اجرا باشند اجباری و بعضی اختیاری هستند.

دو عنصر کلیدی پیشینه‌های نظام بین‌المللی... عبارتند از: شماره استاندارد بین‌المللی پایبندها و عنوان شاخص. عنوان شاخص عبارت است از عنوانی که نظام بین‌المللی... بر طبق استانداردها به عنوان نشریه‌ای اختصاص می‌دهد و آن را فقط برای آن نشریه به کار می‌برد. اغلب اوقات عنوان شاخص عبارت است از عنوان پایبندی که بدون ابهام روی نشریه ظاهر می‌شود یا گاهی اوقات عبارت است از عنوانی است که پایبند با آن شناخته می‌شود. نظام بین‌المللی... با انتخاب این عناوین و اضافه کردن اطلاعات توصیفی باعث می‌شود تا این عناوین از موارد یکسان، قابل تشخیص باشند.

شماره استاندارد بین‌المللی پایبندها که برای یک نشریه در نظر گرفته

شده و عنوان شاخص آن نشریه، دو جزء تفکیک ناپذیر هستند و این یک اصل اساسی در نظام بین‌المللی... است.

در مواردی که عنوان پایبند تغییر می‌کند، در این حالت شماره استاندارد بین‌المللی پایبندها، عنوان شاخص و پیشینه^۸ جدیدی برای آن تهیه می‌گردد. هردو پیشینه (قدیم و جدید) در دسترس هستند و به صورت ارجاع متقابل به هم متصل می‌شوند.

یکی دیگر از داده‌های ضروری برای شناسایی در نظام بین‌المللی...، عنوان اختصاری است. عمل مختصر کردن عناوین برطبق قوانین بین‌المللی ISO4 و برطبق فهرست اختصارات لغات عنوانهای نشریات ادواری در نظام بین‌المللی... انجام می‌گیرد. در تعریف دیگر عناصر اطلاعاتی نظام بین‌المللی... توجه خاصی به سازگاری این اطلاعات با اطلاعات استاندارد بین‌المللی توصیف کتابشناختی ویژه پایبندها^۹ (ISBD) شده است.

پایگاه اطلاعاتی نظام بین‌المللی... تمام پیشینه‌های کتابشناختی تهیه شده به وسیله سیستم را در بر می‌گیرد. این پایگاه اطلاعاتی حاوی بیش از ۵۰۰۰۰۰ پیشینه و به طور متوسط از رشد سالانه ۴۰۰۰۰ پیشینه جدید برخوردار است. علاوه بر این به طور مستمر اطلاعات این پایگاه روزآمد می‌گردد که چیزی معادل ۶۰۰۰۰ تغییر در سال است.

۲- مزیت‌های نظام بین‌المللی... برای فهرستهای مشترک: موارد اصلی

۱-۲- شاخص برابر

نظام بین‌المللی... اساساً یک فایل مستند برای تشخیص برابر عناوین پایبندهاست که براساس شماره استاندارد بین‌المللی پایبندها و ذخیره‌ای از

پیشینه‌های کتابشاختی مرتبط با آن، بنا نهاده شده است، فهرستهای مشترک دارای چند مفهوم و معنا هستند، اما مزیت اصلی نظام بین‌المللی... این است که یک زبان مشترک برای تشخیص یا شناسایی یکسان و بدون اشتباه عناوین پاینده‌ها، طرح ریزی کرده است. باید اذعان داشت که چه در مرحله ایجاد فهرست‌ها از نهادهای مختلف فهرست کننده و چه در مرحله نهایی یعنی هنگامی که استفاده کننده قصد دارد پاینده مور نظرش را تعیین محل کند، ضرورتاً نیازمند یک نام مشترک و یکسان برای یک پاینده خاص هستیم. این حالت در هر فهرست مشترکی صادق است، بخصوص هنگامی که فهرستهای مشترکی چند ملیتی باشند، یعنی برای استفاده چند کشور تهیه شده باشد. همه ما آگاه هستیم که فهرست‌نویسی ملی همیشه دقیقاً یکسان نمی‌باشد و اگر هم چنین باشد چه کسی می‌تواند ادعا کند که بدون کنترل بین‌المللی می‌توان مطمئن شد که فهرست یکسانی در کشور دیگر وجود ندارد. با وجود بهره‌گیری از تکنولوژیهای جدید در تهیه فهرست مشترکی باید اذعان داشت که تبادل فهرستهای ملی تنها در مورد فهرستهای مشترک چاپ شده قابل اجراست و این یکی از مزیت‌های بارز این روش است.

۲-۲- نظامهای کامپیوتری

اگر فرض کنیم که شناسایی یکسان تنها روش اشتراک منابع برای کتابخانه‌هاست، این شناسایی به طرق زیر امکان پذیر است:

— متن کامل: یک پیشینه توصیفی کامل که دقیقاً منطبق با قوانین عمومی باشد.

— لغات صریح و دقیق: عنوان شاخص یا اختصار آن

— یک کد عددی یا شماره استاندارد بین‌المللی پاینده‌ها

در یک نظام کامپیوتری استفاده از شماره استاندارد بین‌المللی پاینده‌ها هنگام ساخت، سازماندهی و نگهداری فایل‌های یک فهرست مشترک از مزیت‌های زیادی برخوردار است.

۱-۲-۲. سازماندهی فایلها

هرگاه بخواهیم به یک پاینده خاص استناد یا آن را بازیابی کنیم کلید کار شماره استاندارد بین‌المللی پایندها است که به سادگی و بدون اشتباه این عمل را امکان پذیر می‌سازد. محسنات دیگر آن عبارتند از:

— فرصت سازماندهی اطلاعات را در فایل‌های مختلف ایجاد می‌کند؛ یکی برای توصیف کتابشناختی و دیگری برای صورت موجودی از طریق خواندن ماشینی بایگانی اطلاعات.

— فرصت ارتباط دادن پایندها را ایجاد می‌کند. شماره استاندارد بین‌المللی پایندها در زمینه‌های مرتبط با یکدیگر همچون پلی عمل می‌کند که می‌تواند اطلاعات بیشتری از پیشینه‌ها (بدون تکرار آنها) در اختیار ما بگذارد. از دیگر مزیت‌های شماره استاندارد بین‌المللی پایندها که پس از شروع سازماندهی نظام کامپیوتری قابل دسترسی است عبارتند از:

— امنیت

— فضای کافی

— امکان پردازش فایل‌های فرعی

۲-۲-۲. روزآمد کردن موجودی

به دلیل ذخیره دقیق توصیف‌های کتابشناختی و قابل خواندن بودن موجودی فایلها به وسیله ماشین، عمل روزآمد کردن به سادگی امکان پذیر است. با وجود اینکه ادبیات پایندی تغییرات بیشتری از تک نگاشتها نشان می‌دهند، بررسی موجودی و روزآمد کردن آنها در یک فهرست مشترک آسانتر از بررسی پیشینه‌های کتابشناختی است. مثلاً یکی از تغییرات عمده‌ای که در مورد پایندها زیاد مشاهده می‌شود تغییر سیاست اشتراک پایندهاست.

برای کتابخانه‌ای که از شماره استاندارد بین‌المللی پایندها استفاده

می‌کند، تنها ارسال این شماره و صورت موجودی برای شناسایی عناوین پاینده‌ها کافی است و نیازی به ارسال توصیف کامل کتابشناختی ندارد. بدین طریق مدیریت فهرستهای مشترک تسهیل می‌گردد زیرا به پردازش کمتری نیازمند است.

پس از پردازش اطلاعات، فهرستهای مشترک می‌توانند به سادگی و بدون ارسال پیشینه‌های مربوط به پاینده‌ها، اطلاعات مربوط به صورت موجودی خود را اشاعه دهند. علاوه بر این، شماره استاندارد بین‌المللی پاینده‌ها امکان انطباق با اطلاعات پایگاه اطلاعاتی داخلی کاربران را نیز امکان‌پذیر می‌سازد.

۳-۲-۲- ارتباطات از راه دور

فهرستهای مشترک وسیله‌ای هستند برای امانت بین کتابخانه‌های^{۱۱} (ILL). اگر کاربری از طریق پست درخواست عنوانی خاص را داشته باشد، بسیار خرسند خواهد شد تا یک فرم ساده از اطلاعات را دریافت کند تا یک توصیف کامل، زیرا وی تنها به دنبال دستیابی به آن عنوان است. این حالت بخصوص هنگامی که امانت بین کتابخانه‌های براساس تسهیلات ارتباط راه دور پایه‌گذاری شده باشد، بسیار مفید است. شماره استاندارد بین‌المللی پاینده‌ها در این مرحله به معنای اطلاعات کلیدی کمتر، انتقال اطلاعات کمتر و پردازش اطلاعات کمتر است. شماره استاندارد بین‌المللی پاینده‌ها آرایه اطلاعات را به صورت صریح در یک زبان خاص تضمین می‌نماید (در مقایسه با راه‌های مختلف آرایه عناوین، تالگانها و نقل حروفی که کاملاً برابر نیستند و کامپیوتر نمی‌تواند آنها را بخوبی معرفی نماید).

۳-۲- یک ذخیره کتابشناختی

علاوه بر مزیت‌های شماره استاندارد بین‌المللی پاینده‌ها و عناوین شاخص،

پایگاه اطلاعاتی نظام بین‌المللی... بیش از ۵۰۰۰۰۰ پیشینه مرتبط با یکدیگر را ارایه می‌کند. آیا فهرستهای مشترک با داشتن ۴۰۰۰۰ پیشینه جدید و ۶۰۰۰۰ اصلاح در سال می‌تواند کار نظام بین‌المللی... را انجام دهد.

آیا آنها برای فهرست کردن پیشینه‌های لازم برای ساخت پایگاه اطلاعاتی آن هم در زمان کوتاه، منابع لازم را در اختیار دارند. آیا فهرستهای مشترک قادرند تغییر اطلاعات در زمینه‌های تولید، تفکیک، ادغام، توقف انتشار، تغییر عنوان و دیگر موارد آنها در سطح دنیا را در پایگاه اطلاعاتی‌شان روزآمد کنند.

علاوه بر این، ساختار دوگانه نظام بین‌المللی... یعنی مراکز ملی و مرکز بین‌المللی فهرست‌نویسی موارد زیر را تضمین می‌نماید:

— انتشارات پایبندی در سطح محلی فهرست شده و بدین طریق افراد حرفه‌ای داخل کشور که از تاریخچه نشر و انتشار پایبند بخوبی آگاهی دارند می‌توانند عناوین شاخص و اختصاری را پیشنهاد نموده و به زبان خودشان فهرست‌نویسی یا براساس محتوای پایبند آن را رده بندی کنند.

— از طریق پردازش متمرکز اطلاعات توسط مرکز بین‌المللی تا حد امکان و حداقل از نظر ساختار و یکسانی می‌توان همگونی و یکپارچگی اطلاعات را تضمین نمود.

۳- زندگی با نظام بین‌المللی... موارد عملی

در پی آنچه که در بالا گفته شد می‌توان ادعا کرد که فهرستهای مشترک از چندین مزیت نظام بین‌المللی... بهره می‌جویند. بهر حال لازم است چند مورد عملی که کاربرد نظام بین‌المللی... در ایجاد و نگهداری یک فهرست مشترک با آن مواجه می‌شود را لیست و ارایه کنیم.

۱-۳. ایجاد یک پایگاه اطلاعاتی فهرست مشترک

فهرستهای مشترک پیشینه‌های نظام بین‌المللی... و بعضی از عناصر استخراج شده از آنها را انتخاب و مورد استفاده قرار می‌دهند. اگر فهرستهای مشترک بخواهند بدین طریق از پیشینه‌های تکمیلی نظام بین‌المللی... بهره جویند، آنگاه به ساختار فهرستنویسی مشترک، منابع انسانی، نرم افزارهای فهرستنویسی و قوانین مشترک نیازی نخواهند داشت. فهرستهای مشترک مطمئن خواهند شد که تمامی پیشینه‌ها همان ساختار مورد نظر را دارند و بدون کار اضافی روزآمد می‌گردند. در این صورت وظیفه فهرستهای مشترک تمرکز بر روی مدیریت صورت موجود خواهد بود. اگر فهرستهای مشترک استفاده از اطلاعات پیشینه‌های نظام بین‌المللی... را انتخاب کنند یا در صدد غنی کردن اطلاعات پیشینه‌های نظام بین‌المللی... باشند نکات زیر را باید در نظر داشته باشند:

هنگام ایجاد پایگاه اطلاعاتی فهرست مشترک دو امکان وجود دارد.

— فهرست مشترک قبلاً وجود نداشته و نظام بین‌المللی... یک ذخیره عظیم برای طرح ریزی سیستم است. بدین نحو می‌توان بدون دوباره کاری و تأخیر در فهرستنویسی با اضافه کردن صورت موجودی به پیشینه‌های کتابشناختی، نیاز استفاده کننده را برآورد.

— فهرست مشترک به شکلی وجود دارد که پیش از این رضایتبخش نبوده، در چنین شرایطی مشکل انطباق داده‌های قبلی با نظام جدید بروز می‌کند. چنین مشکلی در هر حال پیش می‌آید. (خواه نظام بین‌المللی مطرح باشد، خواه نباشد). این مرحله نیازمند زمان طولانی‌تری است اما نظام بین‌المللی... به دلیل خاصیت شناسایی یکسان می‌تواند ابزاری کمک کننده به

دومین جنبه در ارتباط با موارد تحت پوشش است:

- پوشش تاریخی

نظام بین‌المللی... وسیله‌ای برای ثبت سیستماتیک پاینده‌هاست که در دهه ۷۰ شروع به کار کرد. فهرستهای مشترک که مجموعه‌های جدیدتر را در برمی‌گیرند از نظر عملکرد مناسب‌تر از فهرستهایی هستند که مجموعه‌های بزرگ تاریخی را زیر پوشش خود قرار می‌دهند. به دلیل تمرکز نظام بین‌المللی... بر روی ثبت پاینده‌های جاری، مسئله ثبت پاینده‌های منسوخ در شبکه نظام بین‌المللی... هنوز حل نشده است. اما در پی درخواست و در حد امکان به بعضی از پاینده‌های منسوخ شماره استاندارد بین‌المللی پاینده‌ها تخصیص داده می‌شود.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

- پوشش موضوعی رتال جامع علوم انسانی

فهرستهای مشترک یا اختصاصی هستند یا چندین موضوع را در برمی‌گیرند. پایگاه اطلاعاتی نظام بین‌المللی... از نوع اخیر، یعنی چند موضوعه است. فهرستهای اختصاصی به دلایلی چند در پاسخ دادن به سئوالات از فهرستهای عمومی ضعیف‌تر عمل می‌کنند. این دلایل عبارتند از: اختصاصی بودن، تعداد زیادی پاینده‌های منسوخ، عناوینی از کشورهای بدون مراکز نظام بین‌المللی... یعنی جاهایی که عناوین پاینده‌ها به صورت سیستماتیک ثبت نمی‌شود و دیگر مواردی که مجموعاً باعث تأخیر در پاسخها می‌شود.

به طور خلاصه به دلیل اینکه فهرستهای مشترک و نظام بین‌المللی... از نظر پوشش موضوعی و تاریخی سیاست مشترکی ندارند، مسائل زیر مطرح می‌گردد:

— تعریف پایبند ممکن است مختصراً اختلاف داشته باشد.
 — مراکز نظام بین‌المللی... پایندهای منسوخ را در درجهٔ دوم اهمیت قرار دهند. ممکن است عنوانی در فهرست مشترک موجود باشد که اکنون منسوخ شده و شاید حتی صدسال پیش منتشر می‌شده، آیا چنین عنوانی را نظام بین‌المللی می‌تواند در الویت قرار دهد؟ یا ممکن است عناوین پایندهای محلی که اهمیت کمتری دارند به صورت سیستماتیک توسط مراکز نظام بین‌المللی... ثبت شود. راه حل استاندارد برای این مشکل وجود ندارد، عنوانهای فوق تنها هنگامی که درخواست داشته باشند مورد بررسی قرار می‌گیرند البته آنهم با تأخیر.

۲-۳. نگهداری پایگاه اطلاعاتی فهرستهای مشترک

در این مرحله به دلیل تفاوت‌های موجود بین عملکردها و حرکت نظام بین‌المللی و فهرستهای مشترک، آن شور و شوق برای تهیهٔ سریع یک پایگاه اطلاعاتی با اتکا به ذخیرهٔ موجود، کم رنگ خواهد شد. این تفاوتها عبارتند از:

— تفاوت در اصلاح و اضافه کردن پیشینه‌های موجود.
 در اکثر مواقع عنصری به پایگاه اطلاعاتی اضافه خواهد شد اما گاهی اوقات بخصوص هنگام تغییر یک عنوان مشکلی نیز به همراه دارد، برای مثال هنگامی که نظام بین‌المللی... یک شمارهٔ استاندارد بین‌المللی پایندها و عنوان شاخص جدیدی به یک

پایند تخصیص می‌دهد. در این حالت معیاری وجود ندارد که متوجه شویم تغییر مهم بوده یا نه. در چنین وضعیتی استفاده کنندگان از فهرست مشترک، هنگام انطباق موجودی خود با مشکل قبلی عنوان ممکن است از اهمیت تغییر آگاه نباشند و دچار اشکال شوند. در ارتباط با پایندهای منسوخ شده نیز تفاوت وجود دارد، بدین معنا که مراکز نظام بین‌المللی... عموماً شماره را به یک شکل از عنوان تخصیص می‌دهند و سایر عناوین پایند را به منزله شکل‌های متفاوت عنوان پایند در نظر می‌گیرند. تفاوت دیگر مربوط به پایندهای قدیمی در پایگاه اطلاعاتی نظام بین‌المللی... می‌گردد. براساس شماره استاندارد بین‌المللی پایندها که در نشریاتی چون «اولریخ»^{۱۱} و «عنوانهای پایندهای جدید»^{۱۲} به پایندها اختصاص داده شده، اصلاح موارد قدیمی در پایگاه اطلاعاتی نظام بین‌المللی... (بدون توجه به ارزش آن) در دست اقدام است.

اشباهات چاپی یا اختصاص یک شماره به دو پایند نیز می‌تواند ایجاد مشکل کند، بدین معنا که باعث حذف اشتباهی شماره استاندارد بین‌المللی پایندها شود. با وجود اینکه احتمال وقوع چنین مواردی خیلی کم است ولی باعث ایجاد اختلال شدیدی در فهرست مشترک می‌شود، زیرا باعث حذف یک پیشینه مرتبط با موجودی می‌گردد.

راه حل مناسب برای این مشکل ارجاع بین شماره استاندارد بین‌المللی پایندها نشریاتی که حذف شده و نشریات موجود است.

- تهیه پیشینه‌های مفقود

معمولاً هرچه فهرست مشترك کاربرد بیشتری داشته باشد و موفق‌تر عمل کند، کتابخانه‌های بیشتری به آن خواهند پیوست. پس از مدتی پیشینه‌های مفقود بایستی به فهرست اضافه و یا پیشینه‌های موجود اصلاح شوند. البته باید اذعان داشت که چنین مواردی خیلی کم پیش می‌آید، زیرا این پیشینه‌ها در ارتباط با عنوانهای تادر یا منسوخ هستند. چنین بررسی‌ای تنها در پی درخواست یکی از مراکز نظام بین‌المللی... انجام می‌شود و به صورت سیستماتیک انجام نمی‌شود. چنین پیشینه‌هایی در موارد زیر تهیه می‌شود:

الف. ارسال شماره برای یک پایبند خاص.

ب. مرکزی در پیدا کردن مجموعهای که بتواند با استفاده از آن به عنوان مورد نظرش شماره دهد.

ج. هنگام روز آمد کردن پایگاه اطلاعاتی.

بدیهی در موارد فوق تأخیر نیز اجتناب ناپذیر است.

رتال جامع علوم انسانی

- تهیه پیشینه‌های جدید

در موارد قبلی یعنی تهیه پیشینه‌های مفقود شده، تأخیر در کار توجیه پذیر بود ولی در تهیه پیشینه‌های جدید تأخیر جایز نیست و فهرستهای مشترك بایستی به سادگی و سرعت پیشینه‌های جدید را تهیه کنند. سرعت در روز آمد کردن پیشینه‌ها به موارد زیر بستگی دارد:

- وضعیت مراکز نظام بین‌المللی...: منابع انسانی و فنی آنها در چه وضعیتی است؟ آیا ناشران از تخصیص شماره قبل از نشر آگاهی دارند؟ آیا آنها مرکز را مطلع می‌سازند؟ مرکز نظام بین‌المللی... چگونه اطلاعات را به مرکز بین‌المللی ارسال می‌کند: به صورت کتبی یا نوار مغناطیسی؟

— تواناییهای مرکز بین‌المللی برای پردازش و اشاعه اطلاعات:
داشتن سیستم کامپوتری، تسهیلات ارتباط خارجی و منابع انسانی.
— روشهای عملکرد فهرست مشترک: فهرستهای مشترک چگونه از
اطلاعات نظام بین‌المللی... که دریافت می‌دارند استفاده می‌کنند؟
چگونه آنها را پردازش می‌کنند؟

مشکلاتی که در این مقاله ذکر گردید نیابستی موجب یأس استفاده
کننده شود. هدف از طرح این مشکلات تنها به تصویر کشیدن واقعیت است.
باید اذعان داشت که از طریق نظام بین‌المللی... خدمات زیادی به استفاده
کنندگان ارایه می‌شود اما آنها انتظارات بیشتری دارند و منابع فراوانی که در
نظام بین‌المللی... یافت می‌شود نیابستی موجب شود تا مشکلات فوق نادیده
گرفته شود.

۴- نتیجه‌گیری: یک اتحاد موفق؟

نظام بین‌المللی... با داشتن ۵۰۰۰۰۰ پیشینه، فهرستی مستند، بدون اشتباه
و منحصر به فرد است که به صورت سیستماتیک در حال رشد است. نظام
بین‌المللی... شبکه‌ای بین‌المللی متشکل از مراکز ملی است که به صورتی
کارآمد و فزاینده رضایت کاربران را فراهم می‌آورد. فهرستهای مشترک
پیشینه‌های نظام بین‌المللی... را برطرف کننده نیاز خود می‌دانند، زیرا منابع
اطلاعاتی نظام بین‌المللی... را می‌توان به صورتی مناسب برای وظایف خاصی از
فهرستهای مشترک به کار گرفت.

فهرستهای مشترک به دلیل نیاز خاص خود نیازمند غنی‌سازی پیشینه‌های
موجود هستند. با وجود نظام بین‌المللی... فهرستهای مشترک مطمئن هستند که
پیشینه‌های مستند در دسترس دارند که با استفاده از آن می‌توانند توصیف
کاملی از پیشینه‌ها ارایه دهند. تهیه چنین توصیف کاملی تنها جزء وظایف
فهرستهای مشترک است و نظام بین‌المللی... چنین هدفی را دنبال نمی‌کند.

فهرستهای مشترك علاوه بر شماره استاندارد بین‌المللی پیایندها و عنوان شاخص، انواع مختلف اطلاعات را می‌تواند به کار گیرند. شماره استاندارد بین‌المللی پیایندها و عنوان شاخص، زبان مشترك برای شناسایی پیایندهاست.

در خاتمه باید اذعان کنم که مزیت‌های نظام بین‌المللی... برای فهرستهای مشترك خیلی بیشتر از تفاوتها و مشکلات اجتناب‌ناپذیری است که بین آنها وجود دارد. اهم این ناسازگاریها عبارتند از: تأخیرها و تفاوتهایی که در مقابل محسنات نظام بین‌المللی... برای فهرستهای مشترك بسیار ناچیز است. فهرستهای مشترك کاربرانی سخت‌گیر هستند: آنها انتظار دارند به محض نیاز پیشینه‌ها در دسترسشان قرار گیرد، آنها دارای مجموعه‌های بزرگ برای ثبت هستند و پیشنهادها و اصلاحهای زیادی را ارایه می‌کنند. به عبارت دیگر اهداف نظام بین‌المللی... و فهرستهای مشترك یکی است و به همین دلیل است که سعی کرده‌ایم پایگاه اطلاعاتی نظام بین‌المللی... تا حد امکان جامع و دقیق باشد. در پایان اگر بخواهم موارد دیگری را نیز بیان کنم این است که فهرستهای مشترك نیز برای نظام بین‌المللی... مفید هستند.